

Samodlingseffekter

- tre växtföljdsomlopp med
samodling av trindsäd och havre

Thorsten Rahbek Pedersen

Jordbruksverket

040 - 41 52 82

thorsten.pedersen@sjv.se

Seminarium på Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien 22 april 2008

Samodling och trindsäd i renbestånd – Bollerup

A	Konventionell växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2002
B	Konventionell produktion med nöt - Ingen samodling, ärt 1987-2002
C	Biodynamisk produktion med nöt - Ärt/havre (mogen skörd) 1987-2002, lupin/havre (mogen skörd) 2002-2005 samt grönfoder (åkerböna/havre) 2000-2005
D	Ekologisk produktion med nöt - Ärt/havre (mogen skörd) 1987-2002, lupin/havre (mogen skörd) 2002-2005 samt grönfoder (åkerböna/havre) 2000-2005
E	Ekologisk växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2002; åkerböna 1987-2005; blå lupin 2002-2005.

Samodling och trindsäd i renbestånd – Önnestad

A	Konventionell växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2005
B	Konventionell produktion med nöt - Ingen samodling, ärt 1987-1998
C	Biodynamisk produktion med nöt - Grönfoder (ärt/havre) 1987-2005
D	Ekologisk produktion med nöt - Grönfoder (ärt/havre) 1987-2005
E	Ekologisk växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2005, åkerböna 1987-1998

Samodling och trindsäd i renbestånd – Östra Ljungby

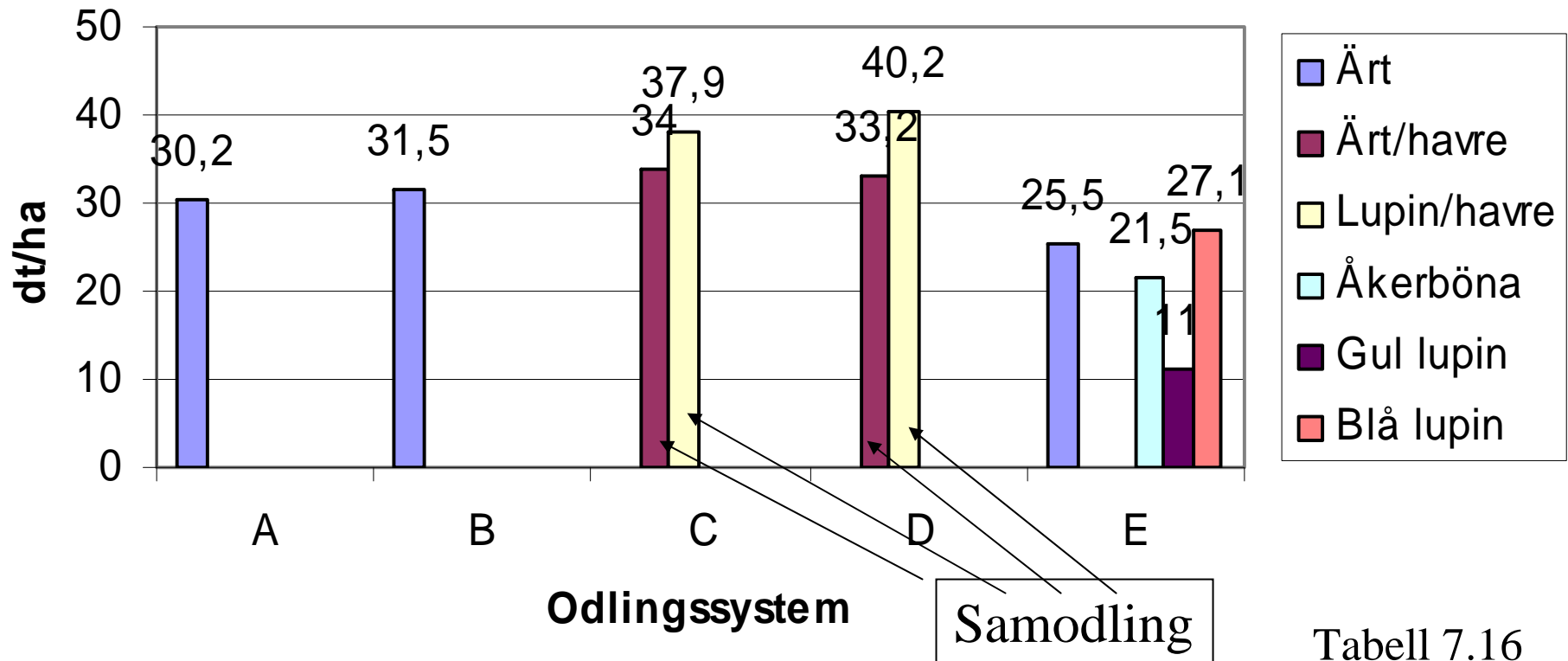
A	Konventionell växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2005
B	Konventionell produktion med nöt - Grönfoder (ärt/havre) 2000-2005, ärt 1987-1998
C	Biodynamisk produktion med nöt - Ärt/havre (mogen skörd) 1987-1998, grönfoder (ärt/havre) 2000-2005
D	Ekologisk produktion med nöt - Ärt/havre (mogen skörd) 1987-1998, grönfoder (ärt/havre) 2000-2005
E	Ekologisk växtodling utan djur - Ingen samodling, ärt 1987-2002, åkerböna 1987-1998, gul lupin 2000-2002, blå lupin 2003-2005

Tre försöksplatser

Bollerup	Österlen, mullhaltig lättlera
Önnestad	Kristianstad, mulljord
Östra Ljungby	Helsingborg, sandjord

Kärnskörd i konventionell och ekologisk trindsäd

Skånska odlingsssystemförsök 1987-2005

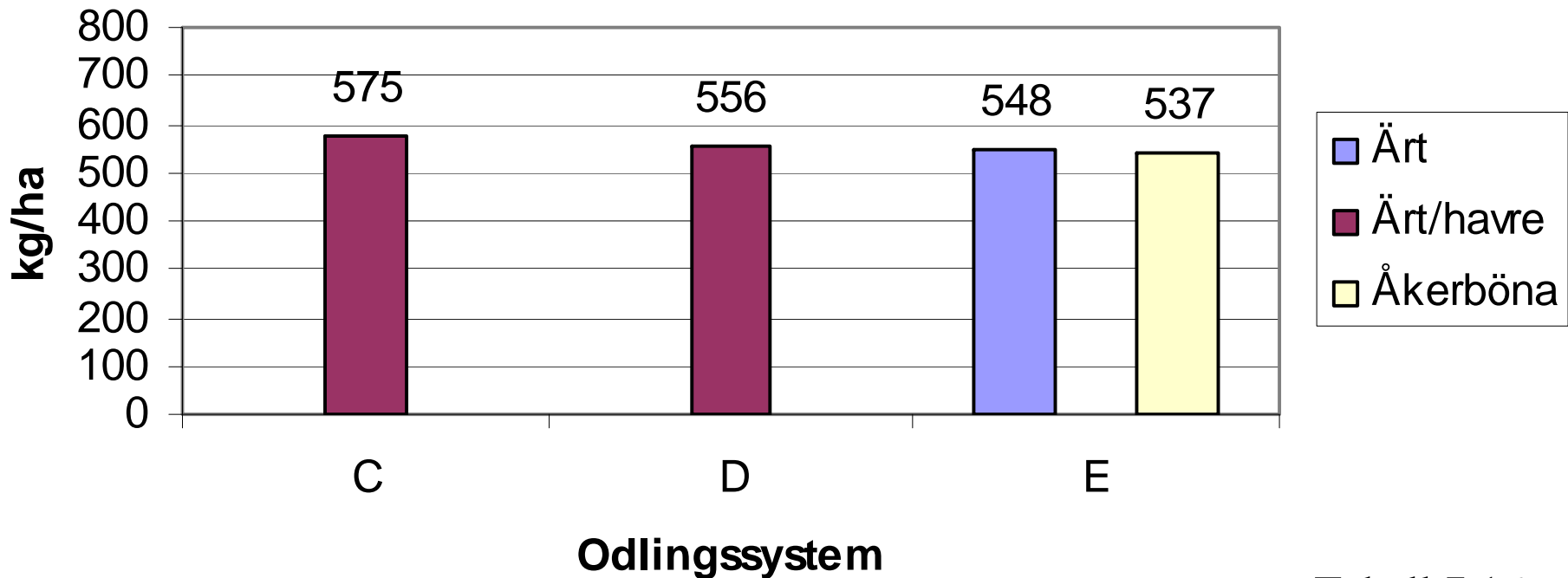
Tabell 7.16

Kärnskörd i ärt, ärt/havre och åkerböna, Bollerup 1987-2001

Tabell 7.17	Kärnskörd dt/ha	
A ärt	34,1	a
B ärt	36,0	a
C ärt/havre	35,7	a
D ärt/havre	35,7	a
E ärt	29,1	b
E åkerböna	25,4	b

Proteinskörd i ekologisk ärt, ärt/havre och åkerböna

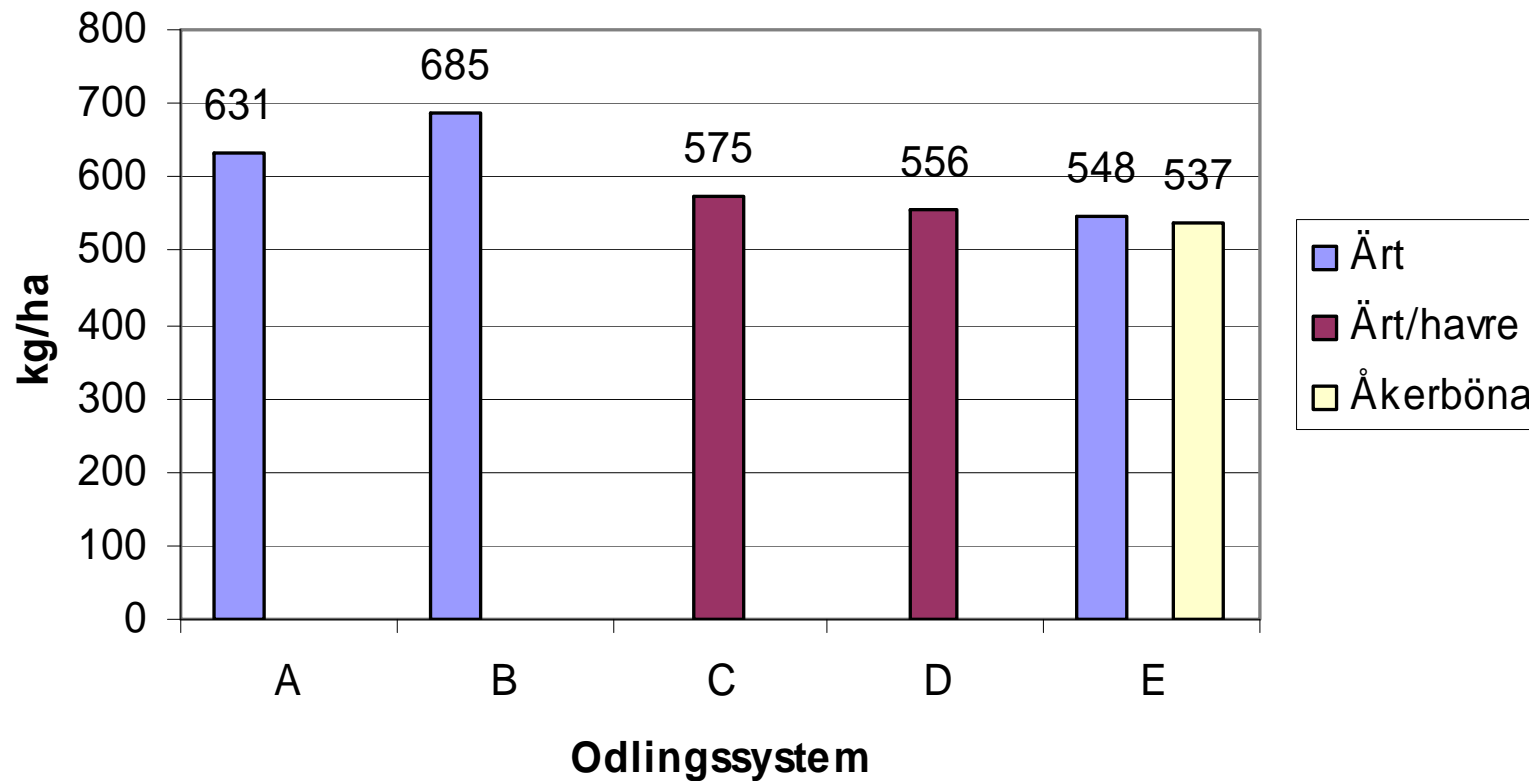
Skånska odlingsssystemförsök 1987-2005

Tabell 7.16

Proteinskörd i ärt, ärt/havre och åkerböna

Skånska odlingsystemförsök 1987-2005

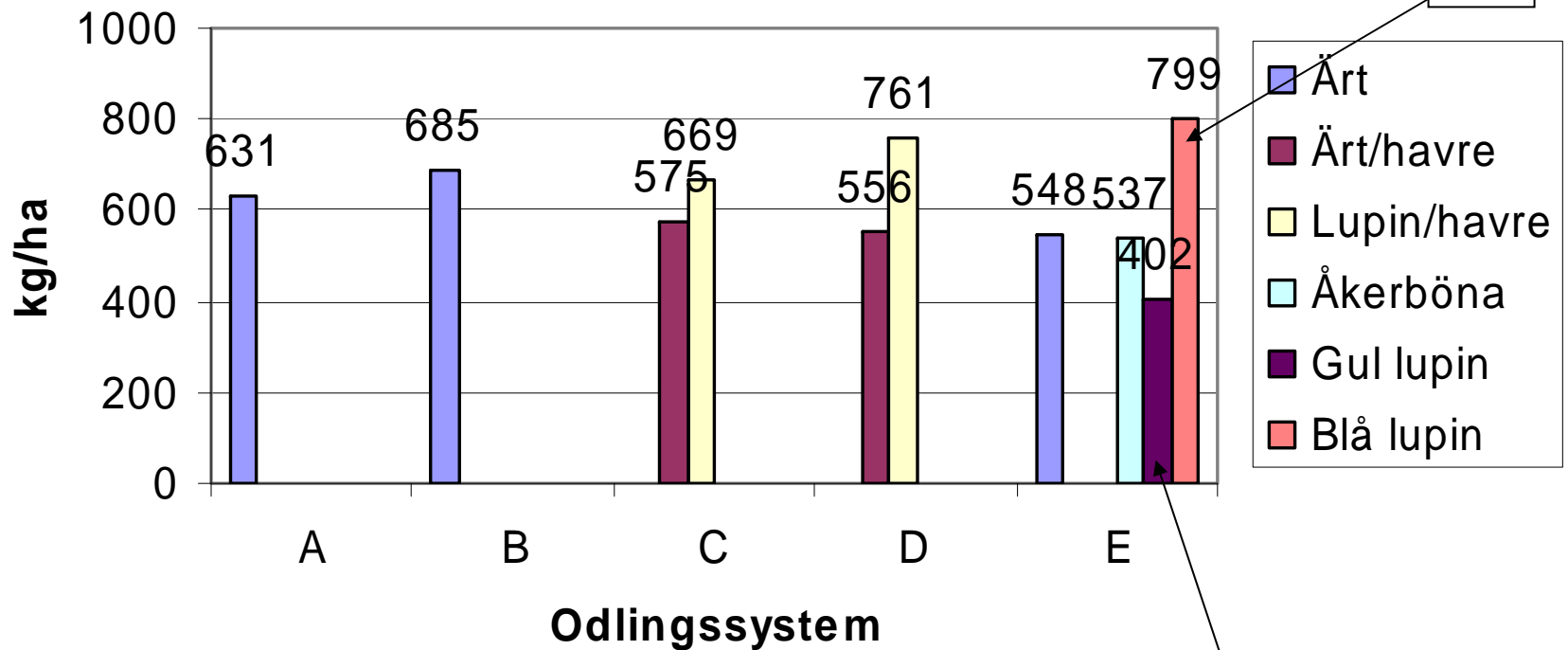

Proteinskörd i ärt, ärt/havre och åkerböna, Bollerup 1987-2001

Tabell 7.17	Proteinskörd kg/ha	
A ärt	735	a
B ärt	769	a
C ärt/havre	581	b
D ärt/havre	554	b
E ärt	619	b
E åkerböna	641	a

Proteinskörd i konventionell och ekologisk trindsäd

Skånska odlingsystemförsök 1987-2005

Tabell 7.16

Mycket ojämn mognad av Bora lupin

Grönfoder + återväxtskörd 2000-2005

Tabell 7.28	Total- skörd dt ts/ha	Råpro- tein kg/ha	Energi MJ/ha	Baljväxt- andel %
Bollerup (åkerböna + havre)				
C	64	822	60 952	27
D	66	809	63 642	27
Ö. Ljungby (ärt + havre)				
B	63	892	62 790	52
C	60	920	60 472	62
D	55	803	54 434	58

Ärtrottröteindex för respektive växtföljd inför odlingsåret 2001 och kärnskörd för ärt (A, B, E) och ärt/havre (C, D) under åren 1987-2001

Led	Bollerup		Önnestad		Östra-Ljungby	
	Index 2001	*Kärnskörd dt/ha	Index 2001	*Kärnskörd dt/ha	Index 2001	*Kärnskörd dt/ha
A	72	34,1	51	37,0	59	22,1
B	76	36,0	38	-	59	24,0
C	48	35,7	39	38,2	33	26,0
D	42	35,7	40	36,9	37	25,5
E	67	29,1	53	27,0	48	20,9

Förekomst av rotogräs i trindsäd i renbestånd och trindsäd/havre

Gröda	Kvickrot Skott/100m ²	Åkertistel Skott/100m ²	Åkermolke Skott/100m ²
Trindsäd samodlat med havre	6	8	2
Trindsäd i renbestånd	18	13	6

Fördelar vid samodling av trindsäd och spannmål

- Kärnskornden är högre och i ekologisk odling är proteinskornden på åtminstone samma nivå i samodling som vid odling av trindsäd i renbestånd
- Vinsten vid samodling är störst på lättare jordar och jordar med mycket ogräs
- Variationen i skördenivån är mycket mindre än vid odling av trindsäd i renbestånd
- I ekologisk odling får man färre problem med rotoogräs och fröogräs i växtföljden
- Man får eventuellt mindre problem med bladlöss
- Man får eventuellt mindre problem med ärtrotröta

Nackdelar vid samodling

- Det är svårt att sälja en samodlad gröda
- Proteinkvaliteten är annorlunda i spannmål/trindsäd än i trindsäd i renbestånd

Lupiner?

- Gul lupin är ingen intressant gröda
- Samodling av oförgrenad lupin och havre är lovande i södra Sverige
- Odling av förgrenade sorter är tveksamt med nuvarande sortmaterial

Foto: Ingemar Larsson, HS Kristianstad

Tack för uppmärksamheten!